

Hyvinvointialuestrategian päivittäminen

Valmistelun kokonaisuus

1) Hyvinvointialuestrategian päivittäminen (AH 2.9; AV Info 3.9, AV päätöskokous 9.9)

2) Palvelustrategian laatiminen (AV 9.12)

- € Talouden vahva ohjaus
- Palvelutarve ja tieto suunnittelun perustana
- Digitalisaation hyödyntäminen täysmääräisesti
- Integraation vahvistaminen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Palveluverkko – toisen vaiheen suunnitelman laatiminen

3) Palveluverkkotyön 2. vaiheen suunnitelman laatiminen (AV 9.12)

Talousarvion laadinta

Periaatteet

- **Talous** Rahoituksen taso huomioidaan palvelustrategian valmistelussa.
- **Yksinkertaistaminen** Toimintaa ohjaavien suunnitelmien yksinkertaistaminen
- **Konkretisointi** Tavoitteiden konkretisointi sosiaali- ja terveyspalveluiden näkökulmasta strategian väliarvioinnin perusteella

Huomioidaan lait, asetukset, valtakunnalliset tavoitteet ja suositukset.

Hyvinvointialueen toimintaa ohjaavat asiakirjat jatkossa

Strategiaan esitettävät muutokset

MISSIO, perustehtävä

Nykyinen missio

- Edistämme hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta Keski-Suomessa vaikuttavasti ja laajalla yhteistyöllä

Lähtökohtana perustehtävä: edistämisen lisäksi järjestämme sote- ja pelastustoimen palvelut.

Strateginen valinta: emme vain reagoi, vaan edistämme ja ylläpidämme hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.

Ajankohtainen ulottuvuus: mukaan on nostettu ”kaikissa tilanteissa” varautumisen näkökulmasta ([2025203-8-44542.PDF](#))

Yksinkertaistamisen näkökulmasta ”vaikuttavasti ja laajalla yhteistyöllä” jätetty pois, koska vaikuttavuus näkyy tavoitteissa ja laaja yhteistyö menestystekijöissä

Ehdotus missioksi

Edistämme keskisuomalaisien hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta ja **järjestämme sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut asukkaillemme luotettavasti kaikissa tilanteissa.**

VISIO *kuvaa tavoitetilan, johon pyritään*

Nykyinen visio

- Keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta on maan kärkeä.
- Hyvinvointialue on vetovoimainen asukkaille, henkilöstölle ja yrityksille.

Ilmaus "Paranee" antaa määrätietoisen suunnan, mutta ei aseta vertailukohtaa muihin alueisiin.

"Kokemus" on subjektiivinen asia, jota vaikea mitata. Lisäksi hyvinvointi, terveys ja turvallisuus kolme eri asiaa.

"Yhdessä muiden toimijoiden kanssa" korostaa yhteistyötä Keski-Suomen parhaaksi, joka on myös esimerkiksi Keski-Suomen strategian ja hyvinvointialuestrategian yhdistävä silta

"hyvä arki" ilmaus kuvaa yhteistä tavoitetilaa, jossa toimijoilla on yhteisövaikuttavuudenkin näkökulmasta paljon annettavaa eri tulokulmista.

Ehdotus visioksi

Keskisuomalaisten hyvinvointi, terveys ja turvallisuus **paranee**.

Hyvinvointialue rakentaa **alueen vetovoimaa ja hyvää arkea yhdessä** muiden alueen toimijoiden kanssa

TAVOITTEET

pidemmän aikavälin tavoitteet, jotka ohjaavat toimintaa ja auttavat saavuttamaan vision

Nykyiset tavoitteet

- Keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu.
- Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat.
- Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat.
- Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat.

Kuvaus ”Sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen” sitoo strategian ja sitä kautta toiminnan kestäväan taloudenhallintaan ja sopeuttamiseen

Ehdotus tavoitteiksi

1) Toiminnan kustannus**vaikuttavuutta vahvistetaan ja toiminta sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen.**

Ja sen lisäksi

- Keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu.
- Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat.
- Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus **turvataan ja toimintaa sujuvoitetaan**

ARVOT *organisaation periaatteet, jotka ohjaavat toimintaa ja päätöksentekoa*

Nykyiset arvot

- Kohtaamme ihmislähtöisesti ja yhdenvertaisesti
 - Olemme keskisuomalaisia varten. Näemme ihmisen kokonaisuutena ja ymmärrämme ihmisten erilaiset tarpeet. Kunnioitamme eri näkemyksiä, mahdollistamme jokaisen osallisuuden ja edistämme yhdenvertaisuutta. Kehitämme palveluja ja palvelupolkuja niin, että ne toimivat niin henkilöstön, asiakkaiden kuin asukkaidenkin näkökulmasta. Palvelut ovat yhdenvertaisesti ja oikea-aikaisesti saatavilla ja saavutettavissa koko Keski-Suomessa
- Toimimme avoimesti yhteistyössä
 - Yhdessä olemme enemmän. Jaamme tietoa avoimesti niin työyhteisössä kuin sen ulkopuolellakin. Toimintamme on läpinäkyvää ja vuorovaikutteista, jotta se mahdollistaa yhteistyön, minkä avulla saavutamme enemmän kuin yksin pystyisimme saavuttamaan.
- Olemme vastuullisia – myös tuleville sukupolville
 - Olemme myös tulevia keskisuomalaisia varten. Toimimme vastuullisesti niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisestikin. Toimintamme perustuu tutkittuun tietoon ja ammattitaitoon. Oikeudenmukaiset tekomme ja luotettava toimintamme lunastavat keskisuomalaisten odotukset ja luottamuksen.

Kolmoisvastuu (ihmiset, talous, ympäristö) säilyy edelleen ja näkyy nyt selkeämmin kestävyiden kontekstissa. Tulevaisuuskatsauksessa esiin noussut luottamus lisätty

Ehdotus arvoiksi

- Kohtaamme **jokaisen** ihmisen **kunnioittavasti ja toimimme** yhdenvertaisesti ja ihmislähtöisesti.
 - Jokaisella on oikeus tulla nähdyksi ja kuulluksi omana itsenään. Huomioimme erilaiset elämäntilanteet ja tarpeet.
- Toimimme avoimesti ja yhdessä.
 - Yhteistyö, vuorovaikutus ja luottamus rakentavat vaikuttavia ratkaisuja.
- Toimimme vastuullisesti **ja luotettavasti**
 - Kannamme vastuuta ihmisistä, taloudesta ja ympäristöstä. Toimimme kestävästi nykyhetkessä turvataksemme tulevaisuuden. Luotettava toimintamme lunastaa keskisuomalaisten odotukset ja luottamuksen.

MENESTYSTEKIJÄT *joiden myötävaikutuksella tavoitteisiin päästään*

Nykyiset menestystekijät

- Ihmislähtöiset ja kustannusvaikuttavat palvelut sekä saumaton palvelujen yhteensovittaminen
- Hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö
- Vankka tietopohja ja systemaattinen tiedon hyödyntäminen
- Sujuva ja saumaton kumppanuus
- Aktiiviset ja osallistuvat asukkaat sekä toimivat ennaltaehkäisevät palvelut
- Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen

Talouden näkyvyys edelleen osana menestystekijöitä

Sujuva pitää sisällään saumattomuuden, myös kumppanuudelle asetetaan tavoitteellisuuden vaade

Ehkäisevät palvelut jo osana perustehtävää, ovat lisäksi osa kustannusvaikuttavuutta ja myös palvelustrategiaa sekä palvelutasopäätöksiä

Integraatioon pyrkiminen edelleen tärkeä osa menestymistämme

Ehdotus menestystekijöiksi

- Ihmislähtöiset, kustannusvaikuttavat **ja hyvää arkea tukevat hoidot ja** palvelut
- Hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö
- Vankka tietopohja, systemaattinen tiedon hyödyntäminen **ja yhteinen tilannekuva**
- Sujuva ja **tavoitteellinen** kumppanuus
- Osallistuvat asukkaat ja **yhteisöllisyys**
- Toiminnan tavoitteellinen uudistaminen **ja palveluiden yhteen sovittaminen**

Menestystekijät avataan seuraavilla dioilla, kuvauksiin on otettu huomioon aiemmin menestystekijöiden taustalla olleet 42 linjauksesta. Niistä sellaisenaan luovutaan, mutta tarina rakentuu kuitenkin linjausten ympärille

Strategian menestystekijät

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian kantava ajatus on, että palvelumme ovat ihmistä varten ja saatavilla silloin, kun niitä tarvitaan. Tehtävämme on varmistaa, että jokainen keski-suomalainen saa laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Rakennamme yhdessä kumppaniemme kanssa toimivia palveluja ja palveluketjuja sekä asetamme yhteisiä tavoitteita, sillä yhdessä toimien saavutamme enemmän kuin yksin.

Ihmislähtöiset, kustannusvaikuttavat ja hyvää arkea tukevat hoidot ja palvelut

- ✓ **Varmistamme, että palvelumme ovat ihmislähtöisiä. Palvelut järjestetään käytettävissä olevalla rahoituksella.** Ihmislähtöisyydellä tarkoitamme, että jokainen kohdataan yksilönä. Ihmisen tarpeet huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti, ja palvelut suunnitellaan niin, että ne ovat asukkaitamme varten. Tämä tarkoittaa, että palvelut ovat saavutettavia, oikea-aikaisia, sujuvia ja tarkoituksenmukaisia –ei liikaa eikä liian vähän. Palveluketjut eivät saa katketa, hoidon jatkuvuus on meille tärkeä asia. Priorisoimme lakisääteiset sekä vaikuttavat palvelut ja toimintamallit ja palvelut järjestetään ja tuotetaan kustannusvaikuttavimmalla tavalla.

Hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö

- ✓ **Tämä onnistuu vain, jos meillä on hyvinvoiva, osaava henkilöstö ja hyvä työarki kaikilla.** Henkilöstö on toimintamme sydän. Pidämme huolta henkilöstömme työhyvinvoinnista ja osaamisen vahvistamisesta sekä kehitämme systemaattisesti johtamista ja johtamiskulttuuria. Hyödynnämme henkilöstömme osaamista myös toiminnan kehittämisessä. Hyvinvoiva, osallistuva henkilöstö varmistaa toimintamme menestyksen.

Vankka tietopohja, systemaattinen tiedon hyödyntäminen ja yhteinen tilannekuva

- ✓ **Päätösten tulee perustua tietoon.** Me rakennamme vankkaa tietopohjaa, jonka perusteella voimme tehdä päätöksiä ja jota muutkin toimijat voivat hyödyntää. Tietopohja yhdistää asukas- ja asiakaskokemuksen, palautteet, tutkimuksen ja analytiikan. Kun ymmärrämme nykyhetken ja näemme muutossuunnat, pystymme johtamaan sekä strategisesti että arjen tasolla ennakoiden.

Sujuva ja tavoitteellinen kumppanuus

- ✓ **Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus ei synny yksin. Tarvitsemme paikallisia, alueellisia ja kansallisia kumppanuuksia.** Viestimme avoimesti ja toimimme aktiivisesti ja tavoitteellisesti kuntien, järjestöjen, seurakuntien, yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa asukkaittemme parhaaksi. Yta-alueella ja kansallisesti tehtävä yhteistyö on meille tärkeää.

Osallistuvat asukkaat ja Yhteisöllisyys

- ✓ **Asukkaat ovat oman arkensa asiantuntijoita** Selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ihmisiä varmistamme, että palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin. Näin rakennamme myös asukkaiden luottamusta palveluiden toimivuuteen. Tarjoamme tietoa ja kannustamme asukkaitamme oman hyvinvoinnin ja terveyden hoitamiseen ja ylläpitämiseen.

Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen

- ✓ **Kaiken tämän mahdollistaa uudistuva ja oppiva toimintakulttuuri.** Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole valmis. Me kehitymme jatkuvasti, kokeilemme rohkeasti ja rakennamme tulevaisuutta, jossa kestävä talous, vaikuttavuus ja ihmislähtöisyys ohjaavat tekemistä. Uudistamme sekä toimintojamme että ajatteluamme.

Ihmislähtöiset,
kustannusvaik
uttavat ja
hyvää arkea
tukevat hoidot
ja palvelut

✓ **Varmistamme, että palvelumme ovat ihmislähtöisiä. Palvelut järjestetään käytettävissä olevalla rahoituksella.**

Ihmislähtöisyydellä tarkoitamme, että jokainen kohdataan yksilönä. Ihmisen tarpeet huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti, ja palvelut suunnitellaan niin, että ne ovat asukkaitamme varten. Tämä tarkoittaa, että palvelut ovat saavutettavia, oikea-aikaisia, sujuvia ja tarkoituksenmukaisia – ei liikaa eikä liian vähän. Palveluketjut eivät saa katketa, hoidon jatkuvuus on meille tärkeä asia. Priorisoimme lakisääteiset sekä vaikuttavat palvelut ja toimintamallit ja palvelut järjestetään ja tuotetaan kustannusvaikuttavimmalla tavalla.

Strategian menestystekijät

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian kantava ajatus on, että palvelumme ovat ihmistä varten ja saatavilla silloin, kun niitä tarvitaan. Tehtävämme on varmistaa, että jokainen keskisuomalainen saa laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Rakennamme yhdessä kumppaniemme kanssa toimivia palveluja ja palveluketjuja sekä asetamme yhteisiä tavoitteita, sillä yhdessä toimien saavutamme enemmän kuin yksin.

Hyvinvoiva,
osaava ja
osallistuva
henkilöstö

✓ **Tämä onnistuu vain, jos meillä on hyvinvoiva, osaava henkilöstö ja hyvä työarki kaikilla.**

Henkilöstö on toimintamme sydän. Pidämme huolta henkilöstömme työhyvinvoinnista ja osaamisen vahvistamisesta sekä kehitämme systemaattisesti johtamista ja johtamiskulttuuria. Hyödynnämme henkilöstömme osaamista myös toiminnan kehittämisessä. Hyvinvoiva, osallistuva henkilöstö varmistaa toimintamme menestyksen.

Strategian menestystekijät

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian kantava ajatus on, että palvelumme ovat ihmistä varten ja saatavilla silloin, kun niitä tarvitaan. Tehtävämme on varmistaa, että jokainen keskisuomalainen saa laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Rakennamme yhdessä kumppaniemme kanssa toimivia palveluja ja palveluketjuja sekä asetamme yhteisiä tavoitteita, sillä yhdessä toimien saavutamme enemmän kuin yksin.

Vankka
tietopohja,
systemaattinen
tiedon
hyödyntäminen
ja yhteinen
tilannekuva

✓ *Päätösten tulee perustua tietoon.*

Me rakennamme vankkaa tietopohjaa, jonka perusteella voimme tehdä päätöksiä ja jota muutkin toimijat voivat hyödyntää. Tietopohja yhdistää asukas- ja asiakaskokemuksen, palautteet, tutkimuksen ja analytiikan. Kun ymmärrämme nykyhetken ja näemme muutossuunnat, pystymme johtamaan sekä strategisesti että arjen tasolla ennakoiden.

Strategian menestystekijät

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian kantava ajatus on, että palvelumme ovat ihmistä varten ja saatavilla silloin, kun niitä tarvitaan. Tehtävämme on varmistaa, että jokainen keskisuomalainen saa laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Rakennamme yhdessä kumppaniemme kanssa toimivia palveluja ja palveluketjuja sekä asetamme yhteisiä tavoitteita, sillä yhdessä toimien saavutamme enemmän kuin yksin.

Sujuva ja
tavoitteellinen
kumppanuus

✓ **Hyvinvointi, terveys ja turvallisuus ei synny yksin. Tarvitsemme paikallisia, alueellisia ja kansallisia kumppanuuksia.**

Viestimme avoimesti ja toimimme aktiivisesti ja tavoitteellisesti kuntien, järjestöjen, seurakuntien, yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa asukkaittemme parhaaksi. Yta-alueella ja kansallisesti tehtävä yhteistyö on meille tärkeää.

Strategian menestystekijät

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian kantava ajatus on, että palvelumme ovat ihmistä varten ja saatavilla silloin, kun niitä tarvitaan. Tehtävämme on varmistaa, että jokainen keskisuomalainen saa laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Rakennamme yhdessä kumppaniemme kanssa toimivia palveluja ja palveluketjuja sekä asetamme yhteisiä tavoitteita, sillä yhdessä toimien saavutamme enemmän kuin yksin.

Osallistuvat
asukkaat ja
Yhteisöllisyys

✓ Asukkaat ovat oman arkinsa asiantuntijoita

Selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ihmisiä varmistamme, että palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin. Näin rakennamme myös asukkaiden luottamusta palveluiden toimivuuteen. Tarjoamme tietoa ja kannustamme asukkaitamme oman hyvinvoinnin ja terveyden hoitamiseen ja ylläpitämiseen.

Strategian menestystekijät

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian kantava ajatus on, että palvelumme ovat ihmistä varten ja saatavilla silloin, kun niitä tarvitaan. Tehtävämme on varmistaa, että jokainen keskisuomalainen saa laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Rakennamme yhdessä kumppaniemme kanssa toimivia palveluja ja palveluketjuja sekä asetamme yhteisiä tavoitteita, sillä yhdessä toimien saavutamme enemmän kuin yksin.

Toiminnan
tavoitteellinen
kehittäminen ja
uudistaminen

✓ Kaiken tämän mahdollistaa uudistuva ja oppiva toimintakulttuuri.

Keski-Suomen hyvinvointialue ei ole valmis. Me kehitymme jatkuvasti, kokeilemme rohkeasti ja rakennamme tulevaisuutta, jossa kestävä talous, vaikuttavuus ja ihmislähtöisyys ohjaavat tekemistä. Uudistamme sekä toimintojamme että ajatteluamme.

Strategian seuranta

- Strategian seurantakokonaisuus Liitteenä 2

Strategian seurantakehikon indikaattoreita seurataan koko väestötasolla ja elämänkaaren mukaisesti

Keski-Suomen
hyvinvointialue
talousarvio 2025 ja
taloussuunnitelma
2026–2027

Strategian tavoite	Indikaattorit
1. Keski-suomalaisen kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu	Väestötaso: Koettu elämälaatu; koettu terveys; turvallisuudentunne; osallisuuden kokemus Lapset: Koettu terveys, ahdistuneisuuden kokeminen Työikäiset: Samat mittarit kuin väestötasolla Ikääntyneet: Samat mittarit kuin väestötasolla
2. Keski-suomalaisen hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat	Väestötaso: Kansallinen terveysindeksi; menetettyjen elinvuosien määrä 100 000 henkilöä kohti (PYLL, 0–80-vuotiaat); Erot koetussa terveydessä keskeisesti kuolitettuihin ja matalasti koulutettuihin välillä Lapset: Ylipainoisten osuus; kodin ulkopuo aikana olleet 0–17-vuotiaat, % Työikäiset: Jaksaminen työskennellä vanhuksena Ikääntyneet: Kotona asuvien yli 75-v. osuus
3. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat	Väestötaso: Hoitotakuun toteutuminen; Hoidon riittävyys; Kokemus palveluiden pelastustoiminnan osalta täyttymisprosentti Lapset: Pääsy koulukuraattorille/terveydenhoitoon lastensuojelun palvelutarpeen arvio kaiden määrän vähentyminen; kouluterveydenhoito Työikäiset: Kokemus terveyspalveluiden riittävästä Ikääntyneet: Kokemus terveyspalveluiden riittävästä
4. Toiminnan vaikuttavuus ja kustannustehokkuus vahvistuvat	Väestötaso: Sote-palveluterveystulokset / osuudet / asukas; Hankintojen hiilijalanjälki Lapset: Lastensuojelun laitos- ja perhehoito vuotias; Lasten- ja nuorisopsykiatrisen erikois- / alle 18-vuotias. Ennaltaehkäisevien palveluiden / korjaavien – otetaan seurantaan. Työikäiset: Osuus sote-palveluja käyttäneistä Ikääntyneet: Osuus sote-palveluja käyttäneistä; Etähoivan peittävyysprosentti; lääkinnalliset / korjaavat – otetaan seurantaan, nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa.

1.1.1.11 Koko väestötason indikaattorit

Strategian tavoite	Tavoite	Indikaattori	2022	2023	2024	Koko maa (viimeisin saatavilla oleva tieto)	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
1. Keski-suomalaisen kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus	52 %	ei saatavilla	ei saatavilla	Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus: 54 % (2022)	Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus: 54 %	Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus: 58 %
	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Koettu terveys (keskiarvo) tai heikkous	38 %	ei saatavilla	ei saatavilla	37 % (2022)	Terveydentilasta tyytyväisiä: 38 %	Terveydentilasta tyytyväisiä: 34 %
	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Kuinka turvalliseksi elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 68,6 %	68,6 %	ei saatavilla	ei saatavilla	66,8 % (2022)	Päivittäisen elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 70 %	Päivittäisen elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 74 %
	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Heikko osallisuuden kokemus: 10 %	10 %	ei saatavilla	ei saatavilla	9,6 % (2022)	Heikko osallisuuden kokemus: 6 % tai alle	Heikko osallisuuden kokemus: 6 % tai alle
	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Osallistuminen omaa hoitoa ja tutkimuksia koskevaan päätöksentekoon viikossa käynnillä 69,2 %	69,2 %	ei saatavilla	ei saatavilla	67 %	70 % sai osallistua oman hoidon päätöksentekoon	70 % sai osallistua oman hoidon päätöksentekoon
2. Keski-suomalaisen elinvoimien määriä kaventuu	Menetettyjen elinvoimien määrä kaventuu	Sotkanet: PYLL (0–80-vuotiaat)	5823	6046	ei saatavilla	5736 (2023)	Menetettyjen elinvoimien määrä ei nouse	Menetettyjen elinvoimien määrä ei nouse
	Ero menetettyjen elinvoimien määrässä pieni- ja	Sotkanet: PYLL (25–80-vuotiaat), hyvä- tai heikot tulokset vs.	hyvät tulokset: 3529 heikot tulokset: 19630	ei saatavilla	ei saatavilla	hyvät tulokset: 3785 heikot tulokset: 19737	Ero menetettyjen elinvoimien määrässä pieni- ja	Ero menetettyjen elinvoimien määrässä pieni- ja

LIITE 1: INDIKAATTORIT VÄESTÖRYHMITÄIN JA INDIKAATTORIDEN TIETOSÄÄLÖT

INDIKAATTORIT VÄESTÖRYHMITÄIN

1. Lapset, nuoret ja perheet

Strategian tavoite	Tavoite	Indikaattori	2022	2023	2024	Koko maa (viimeisin saatavilla oleva tieto)	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
1. Keski-suomalaisen kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu	Lasten ja nuorten koettu terveys ja turvallisuus	Kouluterveydentilasta tyytyväisiä: 4. ja 5. luokan oppilaita: 11,3 % 8. ja 9. luokan oppilaita: 10,5 %	ei saatavilla	ei saatavilla	ei saatavilla	Terveydentilasta tyytyväisiä: 4. ja 5. luokan oppilaita: 11,3 % 8. ja 9. luokan oppilaita: 10,5 %	Terveydentilasta tyytyväisiä: 4. ja 5. luokan oppilaita: 10 % 8. ja 9. luokan oppilaita: 10 %	Terveydentilasta tyytyväisiä: 4. ja 5. luokan oppilaita: 8 % 8. ja 9. luokan oppilaita: 23,0 %

2. Työikäiset

Strategian tavoite	Tavoite	Indikaattori	2022	2023	2024	Koko maa (viimeisin saatavilla oleva tieto)	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
1. Keski-suomalaisen kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus, 20–64-vuotiaat	56 %	ei saatavilla	ei saatavilla	50,9 % (2022)	Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus, 20–64-vuotiaat: 56 %	Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus, 20–64-vuotiaat: 58 %
	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Kuinka turvalliseksi elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 68,6 %	68,6 %	ei saatavilla	ei saatavilla	Päivittäisen elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 78 %	Päivittäisen elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 78 %	Päivittäisen elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 78 %

3. Ikäihmiset

Strategian tavoite	Tavoite	Indikaattori	2022	2023	2024	Koko maa (viimeisin saatavilla oleva tieto)	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
1. Keski-suomalaisen kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus, 65 vuotta täyttäneet	49,7 %	ei saatavilla	ei saatavilla	51,2 % (2022)	Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus: Keski-Suomi 51 %	Elämälaadun hyväksi tuntevien osuus: Keski-Suomi 53 %
	Asukkaiden kokemus elämälaadusta vahvistuu	Terve Suomi: Kuinka turvalliseksi elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 68,6 %	68,6 %	ei saatavilla	ei saatavilla	55,2 % (2022)	Päivittäisen elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 78 %	Päivittäisen elämänsä erittävät tai hyvin turvalliseksi kokee 78 %

Hyvinvointialuestrategian seurantakehikko päivittyy tavoitteiden päivittyessä

Strategian tavoite	Indikaattorit
1. Toiminnan vaikuttavuus ja kustannus vaikuttavuus vahvistuvat ja toiminta sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen	Väestötaso: Sote-palvelutarvekerroin; osuus sosiaali- ja terveyspalveluita käyttäneistä jotka ovat asioineet sähköisesti; sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen nettokäyttökustannuksen/asukas; hankintojen hiilijalanjälki Talousarviossa pysyminen; nettokäyttökustannukset suhteessa maan keskitasoon
	Lapset: Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon nettokäyttökustannukset yhteensä euroa/alle 18-vuotias; lasten- ja nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon nettokäyttökustannukset euroa/alle 18-vuotias; ennaltaehkäisevien palvelujen osuus kokonaiskustannuksista (ehkäisevät/korjaavat) – otetaan seurantaan kun tietoa saatavilla
	Työikäiset: Osuus palveluja käyttäneistä joka asioinut digitaalisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen kanssa 20 – 64-vuotiaat; työkyvyttömyyseläkkeensaajien väestöosuus 16 – 64-vuotiaat
	Ikääntyneet: Osuus palveluja käyttäneistä joka asioinut digitaalisesti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen kanssa 65 vuotta täyttäneet; etähoivan peittävyysprosentti; iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen nettokäyttökustannukset yhteensä euroa/asukas
2. Keskisuomalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu	Väestötaso: Koettu elämänlaatu; koettu terveys; turvallisuudentunne; osallisuuden kokemus; luottamus terveyspalveluihin; luottamus sosiaalipalveluihin
	Lapset: Koettu terveys, ahdistuneisuuden kokeminen
	Työikäiset: Koettu elämänlaatu; koettu terveys; turvallisuudentunne; osallisuuden kokemus
	Ikääntyneet: Koettu elämänlaatu; koettu terveys; turvallisuudentunne; osallisuuden kokemus
2. Keskisuomalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat	Väestötaso: Kansallinen terveysindeksi; menetettyjen elinvuosien määrä 100 000 henkilöä kohti (PYLL, 0-80-vuotiaat); erot koetussa terveydessä korkeasti koulutettujen ja matalasti koulutettujen välillä
	Lapset: Ylipainoisten osuus; kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17-vuotiaat; huostassa vuoden aikana olleet 0-17-vuotiaat, %
	Työikäiset: Jaksaminen työskennellä vanhuuseläkkeeseen saakka; arvio omasta työkyvystä
	Ikääntyneet: Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä, %; lonkkamurtumien määrä; 65 vuotta täyttäneillä
3. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat turvataan ja toimintaa sujuvoitetaan	Väestötaso: Hoitotakuun toteutuminen; hoidon jatkuvuus (COCI); kokemus terveyspalveluiden riittävydestä; kokemus palveluiden sujuvuudesta; ensimmäisen yksikön/tehokkaan pelastustoiminnan osalta täyttymisprosentti % ja ajan mediaani riskialueittain
	Lapset: Pääsy koulukuraattorille/terveydenhoitajalle; Lakisääteisen 3 kk:n kuluessa valmistuneet lastensuojelun palvelutarpeen arvioinnit; Lastensuojelun avohuollon uusien asiakkaiden määrän vähentyminen; kouluterveydenhuollon laajojen terveystarkastusten toteutumis-%
	Työikäiset: Kokemus terveyspalveluiden riittävydestä
	Ikääntyneet: Kokemus terveyspalveluiden riittävydestä

Keski-Suomen hyvinvointialueen tavoitteiden toteuma ja asemoituminen muihin hyvinvointialueisiin (valtuustontalousarviokirjassa 2025 hyväksymät tavoitteet)

Tavoite (vanhat)	Väestötason indikaattorit	Keski-Suomi						koko maa 2024	
		2020		2022		2024			
1. Keskiuumalaisten kokemus omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja turvallisuudestaan vahvistuu	Elämänlaadun hyväksi tuntevien osuus %	54		52		51		50	
	Koettu terveys (keskitasoiseksi tai heikoksi kokevien osuus) %	38		38		40		37	
	Kuinka turvalliseksi tunnet olosi päivittäisessä elämässäsi (erittäin tai hyvin turvalliseksi kokevien osuus) %	70		69		68		68	
	Heikko osallisuuden kokemus %	-		10		9		10	
	Osallistuminen omaa hoitoa koskevaan päätöksentekoon (sai osallistua hoitoa ja tutkimuksia koskeviin päätöksiin viimeisellä käynnillä) %	65		69		67		67	
2. Keskiuumalaisten hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat.	PYLL (0–80- vuotiaat) ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menetettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä 100 000 asukasta kohti	5697		5823		5977		5650	
	Kansallinen terveysindeksi / ikävakioitu	103,4		102,3		-		100	
	Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus matala koulutus/keskitaso/korkea koulutus	44/33/33		45/36/30		45/38/30		44/34/30	
3. Palveluiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat	Hoitotakuun toteutuminen/lakisääteinen määräaika: ESH Hoitoa odottavat yli 6 kk % / Hoidon tarpeen arviointia (ensikäynti) odottavat yli 3 kk –verrattu: elokuu 2020, elokuu 2022, elokuu 2024	13/27		16/29		22/37		16/29	
	Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon kiireettömien hoitoonpääsy käyntien toteutuminen 14 vuorokauden kuluessa, %, kaikki ammatit (elokuu 2020, 2022, 2024)	-		90		84		90	
	COCI PTH - hoidon jatkuvuus hoidon jatkuvuus perusterveydenhuollon avosairaanhoidon hoitajakäynneillä / avosairaanhoidon lääkärikäynneillä	-		0,21/0,23		0,27	0,23	0,17/0,28	
	Riittävästi terveyspalveluita saaneiden osuus 12 viime kuukauden aikana: Lääkäri / hoitaja / hammaslääkäri	17/11/23		24/14/25		25/ 17/20		18/25/26	
	Koki palvelun sujuvaksi, terveyspalveluita / sosiaalipalveluita käyttäneistä, %	54	48	55	52	51	47	53	48
	Ensimmäisenä kohteessa olevan toimintayksikön valmiusaika ja tavoiteajan toteutuminen % (koko maa vuonna 2023) ja ajan mediaani riskialueittain 9/2024	I: 50% md 6:05 (57%) / II: 78% md 7:84 (87%) / III: 94% md 9:48 (97%)							
4. Toiminnan vaikuttavuus ja kustannus-tehokkuus vahvistuvat	Sote-palvelutarvekerroin pienenee (terveydenhuolto/sosiaalihuolto/vanhustenhuolto)	0,99/1,04/1,03 (2023)		0,99/1,04/1,03 (2024)		0,97/1,02/1,01 (2025)		0,00	
	Osuus sosiaali- ja terveyspalveluita käyttäneistä jotka ovat asioineet sähköisesti	19		34		39		42	
	Sosiaali- ja terveydenhuollon nettokäyttökustannuksen/asukas	-		2023: 4545				4282	
	Pelastustoimen nettokäyttökustannuksen/asukas			2023: 107				111	
	Hankintojen hiilijalanjälki								